

MAL FOR AVTALE OM PRODUKSJON OG BRUK AV DIGITALT UNDERVISNINGSMATERIALE

Mellom Universitetet i Tromsø, heretter UiT, ved _____
[fakultet/institutt]
og
navn _____

Institutt / arbeidssted: _____

E-postadresse: _____

Tlf.: _____

heretter kalt opphavsmannen, er det inngått følgende avtale:

1. Formålet med avtalen

Formålet med denne avtalen er å regulere partenes rettigheter og plikter i forbindelse med produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale i UiTs læringsplattform (lukket undervisningsnett) og/eller på internett som ledd i kunnskapsformidling.

2. Produksjon av undervisningsmateriale

Undervisningsmaterialet i denne avtalen utgjør (kryss av):

- ☐ forelesningsopptak (video og/eller lyd)
 - ☐ forelesningsdisposisjoner
 - ☐ forelesningsmanus
 - ☐ presentasjoner i PowerPoint og lignende
 - ☐ veiledninger og innføringer
 - ☐ multimedia produksjon
 - ☐ spill
 - ☐ kurspakke
 - ☐ lyd- og/eller bildeopptak
 - ☐ fotografier/kunstverk
 - ☐ kursoppgaver
 - ☐ annet/nærmere beskrivelse:
-
-

3. Bruk av undervisningsmaterialet

3.1. Opphavsmannen gir UiT vederlagsfri rett til å (kryss av):

- ☐ lagre undervisningsmaterialet i UiTs databaser
- ☐ gjøre undervisningsmaterialet tilgjengelig på UiTs læringsplattform (Fronter)
- ☐ publisere undervisningsmaterialet åpent på internett (Se punkt 6 i avtalen)
- ☐ behandle og redigere undervisningsmaterialet på den måten som er beskrevet under punkt 4 i denne avtalen
- ☐ annet _____

3.2 Undervisningsmaterialet skal brukes til undervisning i studieprogram/emne: _____

Bruk av materialet på annen måte enn det er angitt over krever skriftlig samtykke fra opphavsmannen.

4. Partenes rettigheter og plikter

4.1 UiT skal stå for den tekniske produksjonen av undervisningsmaterialet og tilgjengeliggjøre undervisningsmaterialet med de tekniske tilpasninger som anses nødvendig for publisering i UiTs læringsplattform eller åpent på internett, lagre undervisningsmaterialet i sine databaser, gi støtte og veiledning til opphavsmannen når det gjelder produksjon, ivareta brukeroppfølging og administrasjon.

4.2 Opphavsmannen skal navngis i henhold til åndsverkloven § 3 og i samsvar med god skikk.

4.3 Opphavsmannen har rett til å oppdatere og endre undervisningsmaterialet som er nevnt under punkt 2 i denne avtalen, i henhold til åndsverkslovens § 3.

4.4 UiT har rett til å redigere og tilpasse undervisningsmaterialet for digital bruk uten å foreta innholdsmessige endringer (kun tekniske endringer).

4.5 UiT skal, så langt dette er mulig i forhold til de tekniske løsninger UiT benytter, søke å beskytte materialet mot å bli endret eller misbrukt av uvedkommende/tredjepart ved å gjøre studentene og eventuelle andre brukere oppmerksom på at materialet er opphavsrettslig beskyttet.

4.6 Opphavsmannen kan på forespørsel få digital kopi av undervisningsmateriale som er nevnt under punkt 2 i denne avtalen. Opphavsmannen kan fritt bruke undervisningsmaterialet til eget arbeid.

4.7 I kontraktsperioden kan opphavsmannen med samtykke fra UiT inngå avtaler med andre om rett til å publisere undervisningsmaterialet på internett eller i lukket undervisningsnett. Samtykke skal gis med mindre det er saklig grunn til å nekte samtykke.

4.8 Opphavsmannen inntar for at han/hun er opphavsmann til undervisningsmaterialet og har råderett over dette. Hvis andre har opphavsrettigheter som utelukker tilgjengeliggjøring i UiTs læringsplattform eller på internett uten tillatelser fra tredjepart, må opphavsmannen selv innhente nødvendige tillatelser fra disse.

4.9 Opphavsmannen inntar for at undervisningsmaterialet ikke inneholder noe som kan anses å stride mot gjeldende norsk rett eller inneholder lenker eller andre koblinger til slikt materiale.

4.10 UiT har ikke noe ansvar for skade påført opphavsmannens interesser etter denne avtalen, med mindre skaden/e skyldes uaktsomhet fra UiT.

5. Markedsføring av studietilbud

Opphavsmannen gir/gir ikke samtykke (stryk det som ikke passer) til å bruke deler av undervisningsmateriale til markedsføring av studietilbud på internett og/eller andre informasjonskanaler.

Nærmere beskrivelse av materialet og bruken av dette:

6. Publisering av undervisningsmaterialet på internett

6.1. Opphavsmannen gir/gir ikke (stryk det som ikke passer) UiT samtykke til vederlagsfritt å gjøre undervisningsmaterialet tilgjengelig på internett.

6.2 Opphavsmannen er klar over og aksepterer de konsekvenser en tilgjengeliggjøring via internett medfører.

6.3 Opphavsmannen angir selv hvordan nettbrukere kan bruke undervisningsmaterialet (for eksempel merke PowerPoint presentasjoner med tegnet for copyright eller Creative Commons lisenser).

Følgende merking skal påføres materialet:

7. Avtalens varighet og opphør

7.1 Denne avtalen trer i kraft ved signering og (kryss av)

- ☐ varer til denne er oppsagt av en av partene eller
- ☐ utløper uten forutgående oppsigelse _____.20_____.

7.2 UiT kan si opp avtalen og fjerne undervisningsmaterialet fra UiTs læringsplattform og /eller internett før avtalen er utløpt uten samtykke fra opphavsmannen hvis det foreligger saklig grunn for å avslutte publisering i UiTs læringsplattform og /eller internett. Opphavsmannen skal så snart som råd få underretning om dette.

7.3 Opphavsmannen har rett til å si opp avtalen og kreve at UiT helt eller delvis fjerner undervisningsmaterialet fra UiTs læringsplattform. Undervisningsmaterialet skal være fjernet så snart som mulig og senest 6 (seks) måneder etter at oppsigelsen ble mottatt. Dersom undervisningsmaterialet er publisert på internett, skal dette være fjernet innen 1 (en) måned etter at oppsigelsen ble mottatt. Opphavsmannens avslutning av ansettelsesforhold ved UiT regnes ikke som oppsigelse av denne avtalen.

7.4 Eventuell oppsigelse av avtalen skal være skriftlig.

8. Lovvalg og tvisteløsning

Avtalen følger norsk rett. Tvister skal søkes løst gjennom forhandlinger eller frivillig mekling. Dersom dette ikke lykkes innen én måned etter at forhandlinger er begjært, kan tvisten bringes inn for Nord-Troms tingrett.

Avtalen er inngått i to eksemplarer, ett til hver av partene.

Sted/dato _____

Tromsø, den _____

Opphavsmann

fakultetsdirektør/instituttleder

Veileder til “Mal for avtale om produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale” ved Universitetet i Tromsø.

Innledning

Denne veiledningen tar sikte på å forklare og kommentere de enkelte punktene i avtalen slik at det blir lettere for avtalepartene å forstå avtalens intensjon og innhold. Samtidig skal den gjøre det enklere for partene å velge mellom de ulike alternativene i avtalen.

Produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale skal skje i henhold til Lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk, Lov 17. juni 2005 nr. 62 Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern, Reglement om sikring og forvaltning av arbeidsresultater ved Universitetet i Tromsø.

Denne avtalemalen er utarbeidet og godkjent av universitetsdirektøren. Denne malen skal derfor anvendes ved produksjon og bruk av digitalt undervisningsmateriale. Avvikende avtalevilkår skal ikke brukes uten at det er særskilt behov. I tilfelle der det anses som nødvendig med endringer skal avtalen kvalitetssikres av jurister i sentraladministrasjonen. Kvalitetssikring påkreves fordi en del av avtalens bestemmelser er ufravikelig i henhold til gjeldende lover og regler.

Den innledende delen beskriver partene i avtalen. Myndighet til å inngå avtale er delegert til enhetene ved enhetsledere, som dekan, fakultetsdirektør, avdelingsdirektør, daglig leder, instituttleder.

Ansatte ved UiT som produserer digitale læremidler blir i denne avtalen kalt *opphavsmann*. Opphavsmannen kan være vitenskapelig ansatt, teknisk-administrativt ansatt – eller flere ansatte som sammen har jobbet fram materialet. I tilfeller hvor avtalen omfatter digitale læremidler laget av flere sammen, skriver alle under på avtalen. Det kan vurderes om alle opphavsmenn skriver under en og samme avtale eller om de inngår avtaler med UiT hver for seg, dersom deres interesser tilsier dette. Dersom det siste er tilfelle bør avtalene i samme prosjektet harmoniseres med hverandre. Det kan også være hensiktsmessig å avklare rettighetene til og inngå skriftlige avtaler mellom de ulike opphavsmennene. Denne avtalen inkluderer ikke slik avklaring.

1. Formålet med avtalen

Fleksibel utdanning har de siste årene økt i omfang og betydning. Med fleksibel utdanning forstås her tilrettelagt undervisning ved hjelp av ny teknologi – i første rekke teknologi som primært bruker internett som formidlingskanal. I UiTs strategi for 2009-2013 pekes det på at UiT skal bli nasjonalt ledende innen fleksibel utdanning. Med dette arbeidet følger en rekke spørsmål og utfordringer. Flere av disse er knyttet til spørsmål om immaterielle rettigheter – såkalt IPR (Intellectual Property Rights). Denne avtalen tar sikte på å sikre interessene og klargjøre rettighetene både til UiT som arbeidsgiver og den enkelte ansatte som arbeidstaker.

En hovedoppgave i fleksible studier er å lage digitale læremidler. Disse kan publiseres åpent på internett, eller lukkes inn i egne programmer - her kalt læringsplattform. Selv om utviklingen synes å gå i retning av stadig flere åpne læringsressurser, er det fortsatt ønskelig og nødvendig å lukke enkelte læringsressurser. Begrunnelsene her kan variere fra det at ressursene har innhold av sensitiv art til det at læremidlene er utviklet med tanke på en bestemt målgruppe og derfor ikke er tilpasset andre. De lukkede læremidlene

publiseres i dag i hovedsak i UiTs læringsplattform (LMS) – Fronter. Brukere av Fronter trenger eget brukernavn og passord for å få tilgang til læringsressursene.

2. Produksjon av undervisningsmateriale

Hovedhensikten med dette punktet er å beskrive hva slags digitale læremidler avtalen omhandler. Punktet forsøker å fange bredden i de mange ulike typer digitale læremidler som kan lages. Siden mangfoldet her kan være stort med utgangspunkt i faglig ulikhet, har det i avtalen ikke vært mulig å liste alle slags digitale læremidler. Kategoriene er også gjort "romslige" med tanke på ulikheten, og det er gitt mulighet til å spesifisere. Utover de læremidlene som er listet i avtalen, vil en som eksempel kunne finne selvtester, casebeskrivelser, video triggere, selvlaget musikk m.m. Vi gjør spesielt oppmerksom på at særskilte regler gjelder i forbindelse med produksjon av digitale pensumskompendier, jf. samarbeidsavtalen mellom Universitets- og høyskolerådet og Kopinor gjeldende til 30. juni 2012.

Type læremidler som ikke fanges opp av de opplistede kategoriene bør beskrives så detaljert som mulig. Dette for å unngå misforståelser.

3. Bruk av undervisningsmaterialet

Dette punktet forsøker å avklare bruken av de digitale læremidlene som det krysses av for i punkt 2, samt en beskrivelse av hvilket studieprogram/emne læremidlene skal brukes i.

De antatt vanskeligste avveiningene i dette punktet vil være spørsmålet om åpenhet og spørsmålet om redigering av læringsmaterialet. I spørsmålet om åpenhet åpner avtalen for at opphavsmannen kan godta en åpen eller lukket løsning, eller begge deler. Med lukket løsning menes her at læremidlene kun gjøres tilgjengelig for faglærere og registrerte studenter på det aktuelle studiet i den lukkede læringsplattformen (Fronter). Med åpen forstås normalt her publisering av materialet på en av UiTs hjemmesider.

Spørsmålet om behandling/redigering av materialet belyses nærmere i punkt 4. Intensjonen her er at arbeidsgiveren kan gjøre mindre omfattende endringer i materialet, hovedsaklig på grunn av teknologiske tilpasninger.

4. Partenes rettigheter og plikter

Punkt 4 i avtalen beskriver partenes gjensidige forpliktelser.

I dette punktet forplikter UiT seg til å stå for en profesjonell og helhetlig bruk av læringsmaterialet. I dette ligger også støtte til produksjon, enkel tilpasning, oppfølging av bruk og ivaretagelse av opphavsmannens allmenne interesser, som for eksempel å hindre misbruk av materialet. UiT skal også sørge for at opphavsmann blir kreditert for sitt arbeid i samsvar med god skikk.

Universitetet i Tromsø er i utgangspunktet ansvarlig for alt som publiseres på UiTs nettsted.

Opphavsmann på sin side må gå god for at læringsressursene er hans/hennes eget, og at det ikke inneholder noe som strider mot norsk lov. Opphavsmannen har også rett til å gjenbruke materialet i andre sammenhenger (for eksempel for undervisning i eget regi) på bestemte vilkår, og vil få en elektronisk kopi til eget bruk på forespørsel. Et viktig punkt å merke seg for opphavsmannen er at annen bruk av materialet skal avklares med UiT.

Universitetet må imidlertid ha saklig grunn for å motsette seg opphavsmannens egen bruk av materialet i avtaleperioden.

Vi gjør oppmerksom på at både produksjon og bruk etter denne avtalen er vederlagsfri, det vil si at opphavsmannen ikke tilkommer annen godtgjøring enn den avtalte lønn. Opphavsmannen har bare krav på rimelig godtgjøring når arbeidsgiver utnytter undervisningsmaterialet kommersielt. Se nærmere om dette i Reglement om sikring og forvaltning av arbeidsresultater ved Universitetet i Tromsø, punkt 7.

5. Markedsføring av studietilbud

Deler av et undervisningsmateriale kan erfaringsmessig inngå i markedsføring av det aktuelle studiet. Denne type gjenbruk kan være av stor betydning for rekrutteringen til studiet. Slikt materiale kan for eksempel være utviklet i forbindelse med arbeidslivsdager, forskningsdager, kinoreklame osv.

6. Publisering av undervisningsmateriale på internett

For opphavsmenn som godtar at undervisningsmaterialet også publiseres åpent på internett er det viktig å understreke at slik bruk innebærer mulige konsekvenser som gjenbruk og videre lenking. Ved åpen publisering er det mulig å merke undervisningsmaterialet med ulike rettighetsmerkinger for videre bruk. Dette kan gjøres på mange måter – fra enkel tekstlig merking av eget materiale, til bruk av mer allment brukte rettighetsmerkinger som tegnet for copyright eller Creative Commons lisenser (<http://creativecommons.org/>). Det anbefales at slik merking tas i bruk. Opphavsmannen avgjør om dette er hensiktsmessig og ønskelig. Ved behov for veiledning på dette området kan U-vett kontaktes.

7. Avtalens varighet og opphør

I dette punktet beskrives avtalens tidsmessige omfang og hva som skal til for at avtalen kanselleres og materialet fjernes.

UiT kan fjerne materialet umiddelbart uten frist når det foreligger saklig grunn til dette. Eksempel på saklig grunn er at materialet trenger oppdatering eller inneholder store feil. Opphavsmannen skal ha beskjed om dette så snart som mulig.

Opphavsmannen trenger ikke begrunnelse for å fremme en oppsigelse. Det er imidlertid av praktiske og faglige grunner hensiktsmessig å legge inn en viss romslighet mht. tidsperiode før fjerning av materialet kan foretas, for eksempel av hensyn til studenter og til de andre opphavsmennene som er involvert i produksjon: 6 måneder for materiale som ligger i læringsplattformen, 1 måned om materialet ligger på internett.

Alle oppsigelser skal være skriftlige.

8. Lovvalg og tvisteløsning

Dette punktet beskriver vanlig juridisk fremgangsmåte for tvister i kontraktsforhold.